

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 16P/26/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8224200675
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slavomír Ivanecký
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8224200675.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Slavomírom Ivaneckým v právnej veci starostlivosti súdu o mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. meno neurčené B., nar. XX.XX.XXXX, mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, detí rodičov D. E., nar. XX.XX.XXXX, toho času bytom F. XX, XXX XX G. a F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/XX, XXX XX I., v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Zveruje maloletých A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX, meno neurčené B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matke, ktorá je oprávnená a povinná sa o maloletých osobne starať, pričom právo zastupovať maloletých majú obaja rodičia.

II. Otec je povinný prispievať na výživu každému z maloletých mesačnou sumou vo výške po 30% zo sumy životného minima na nepnoleté a nezaopatrené dieťa podľa osobitných predpisov, od 06.03.2024 do budúca, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletých.

III. Dĺžné výživné za obdobie od 06.03.2024 do 30.04.2024 pre maloletého A. B. vo výške 67,66 Eur, pre maloletého C. B. vo výške 67,66 Eur, pre maloletú meno neurčené B., vo výške 67,66 Eur a pre maloletú C. B. vo výške 67,66 Eur je otec povinný uhradiť k rukám matky maloletých v lehote do 31.07.2024.

IV. Určuje maloletej meno neurčené B., nar. XX.XX.XXXX meno „J.“.

odôvodnenie:

1. Návrhom, doručeným súdu dňa 6.3.2024 žiada matka maloletých, aby súd zaviazal otca povinnosťou prispievať na každého z maloletých minimálnym výživným podľa Zákona o rodine. Kolízny opatrovník navrhol zveriť všetky maloleté deti matke a určiť otcovi minimálne výživné na nich. V priebehu konania bol zároveň predmet konania rozšírený o určenie mena jednému z maloletých detí a to maloletej „meno neurčené“ B., nar. X.X.XXXX. Otec maloletých sa nevyjadril.

2. Súd vykonal dokazovanie návrhom, vyjadrením matky a kolízneho opatrovníka, správami kolízneho opatrovníka, ostatným spisovým materiálom.

3. Kolízny opatrovník šetrením pomerov zistil, že manželstvo rodičov F. B. a D. B., A. K. bolo Okresným súdom v Bardejove rozvedené dňa 05.11.2014. Počas trvania manželstva sa matke narodilo šesť detí. Styk otca s deťmi ani určenie výživného nebolo súdom upravené. Dňa 03.09.2015 matka znovu uzavrela manželstvo s C. E., z manželstva sa narodili dve deti. Šetrením pomerov na strane matky bolo zistené, že matka nemá od rozvodu s otcom maloletých detí F. B. žiaden kontakt, otec sa o deti počas celej doby nezaujíma, ani na nich nijakým spôsobom neprispieva. Matka nemá vedomosť ani o aktuálnej životnej situácii svojho bývalého manžela. Matka spolu s deťmi a manželom C. E. žije v skromnom dvojizbovom príbytku na sídlisku F.. Horné podlažie príbytku obýva jej dospelá dcéra B. s rodinou. Pri

vstupe do príbytku sa nachádza v jednej miestnosti kuchynská linka, stôl so stoličkami, piecka, lavička a chladnička. Druhá miestnosť je vybavená skriňou, dvomi kreslami, posteľou a rozťahovacím gaučom. Príbytok je zabezpečený elektrickou energiou, pripojkou na vodu a vykuruje sa tuhým palivom. Hygiena v domácnosti je na nízkej úrovni. Matka je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi vo výške 392,- € a prídavkov na deti spolu vo výške 300,- €. Manžel p. E. je nezamestnaný, lieči sa na cukrovku, má problémy s pankreasom a podľa jej slov by mu mala byť v blízkej dobe priznaná invalidita. Uvedený príjem rodine nepostačuje na pokrytie všetkých výdavkov. Matka mesačne platí elektrinu vo výške 150,- €, na stravu minie cca. 300,- €, školské obedy pre jedno školopovinné dieťa činia sumu v rozmedzí od 6 do 10,- €, ošatenie a obuv na jedno dieťa mesačne stojí cca. 10 až 15,- €. Mal. D. E., nar. XX.XX.XXXX navštevuje MŠ na F., mal D. E., nar. XX.XX.XXXX je žiakom 3. ročníka a mal. A. B. je žiakom 4. ročníka, obaja na ZŠ na F.. Mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. Neurčené (J.) B., nar. XX.XX.XXXX navštevujú špeciálnu základnú školu, F. F. XXXX v G.. Mal. C. B. navštevuje odborné učilište v odbore opatrovateľská starostlivosť na I. L., F. F. XXXX v G., kde však podľa slov matky nechodí pravidelne. Ošetrovateľom maloletých je D. M., mal. C. navštevuje aj neurologickú ambulanciu D. K.. Matka uvádza, že ju deti počúvajú a v domácnosti jej pomáhajú. Matka v rozhovore uviedla, že biologickým otcom mal. detí nie je p. B., aj keď sa deti narodili počas trvania ich manželstva a tento otec je zapísaný v ich rodných listoch. Matka uvádza, že otcom všetkých jej ôsmich detí je p. E.. V matkinom záujme by do budúcnosti bolo, aby p. B. zaprel otcovstvo voči mal. deťom a následne, aby p. E. podal návrh na priznanie otcovstva. Zároveň by v záujme matky bolo podanie návrhu na určenie mena pre mal. N. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorú oslovujú J.. Z prešetrenia pomerov na strane otca bolo Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo I. zistené nasledovné. Otec maloletých detí žije v meste I. v mestskom dvojizbovom nájomnom byte nižšieho štandardu. V domácnosti býva so svojou družkou O. D., nar. XX.XX.XXXX, ich šiestimi maloletými deťmi - C. D., nar. XX.XX.XXXX, I. B., nar. XX.XX.XXXX, J. D., nar. XX.XX.XXXX, B. B., nar. XX.XX.XXXX, I. B., nar. XX.XX.XXXX, F. B., nar. XX.XX.XXXX a starou matkou maloletých detí G. B., nar. XX.XX.XXXX. Po príchode do domácnosti, ktorá je pripojená na elektrinu a tečúcu vodu, bolo príjemne teplo, vykurovanie zabezpečuje pec na tuhé palivo. Bývanie pozostáva zo vstupnej chodby, kuchyne, spálne, obývacej miestnosti a sociálneho zariadenia. Domácnosť je vedená v čistote a poriadku na štandardnej úrovni komunity, v ktorej žijú. Otec v rámci pohovoru uviedol, že je nezamestnaný, doposiaľ nevidovaný na úrade práce. Jeho mesačný príjem predstavuje dávka v hmotnej núdzi vo výške 426,- €. Družka je poberateľkou rodičovského príspevku a prídavkov na deti, stará sa o maloletú C. a I.. Ostatné deti sú školopovinné. K návrhu matky sa otec nepripája, maloleté deti D. E., nar. XX.XX.XXXX údajne nikdy nevidel a ani sa s nimi nikdy nekontaktoval. Nie je ich otcom. Matke sa narodili v čase, keď už nežili spolu, pretože v tom období bol vo výkone trestu (2004-2006 a 2009-2015). Otec chce túto situáciu riešiť zapretím otcovstva, preto sa obráti na Centrum právnej pomoci vo I., aby mu pomohli pri spísaní návrhu.

4. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodiny č. 36/2005 Z. z., rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

5. Podľa § 24 Zákona o rodine V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchovu a starostlivosť o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd pri rozhodovaní

o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

6. Podľa § 62 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

7. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z., pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

8. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

9. Tunajší súd rozsudkom č.k 2P 91/2012- 31 zo dňa 5.11.2014 síce rozviedol manželstvo rodičov maloletých, ale zároveň v rozpore s ustanovením § 113 ods. 1 O.s.p. (vtedy platným zákonným ustanovením, ktoré sa vzťahovalo na rozvodové konanie) neupravil práva a povinnosti k ich maloletým deťom napriek tomu, že v spise bola pozitívna lustrácia na 4 spoločné maloleté deti. Obaja rodičia až do 6.3.2024 takýto návrh nepodali a práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom nie sú približne 10 rokov upravené. Vzhľadom na to, že rodičia maloletých nežijú v spoločnej domácnosti a všetky maloleté deti žijú dlhodobo pri svojej matke, ktorá sa o nich celodenne stará, ich súd zveril do osobnej starostlivosti matky. Súd zároveň zaviazal otca prispievať na výživu každému z maloletých minimálnym výživným mesačne a to od podania návrhu 6.3.2024 do budúca s ohľadom na pomery otca, ktorý je nemajetný, nezamestnaný a má 6 ďalších maloletých detí. Súd poukazuje na skutočnosť, že otcovi svedčí prvá domnienka otcovstva v zmysle § 85 Zákona o rodine, jeho otcovstvo k žiadnemu z maloletých nebolo ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku zapreté, ani takéto konanie na súde neprebíha a keďže sa všetky maloleté deti narodili počas manželstva ich rodičov, otcovi už v zmysle § 86 Zákona o rodine uplynula lehota na zapretie. Otázkou otcovstva nie je možné vyriešiť ako predbežnú a ani faktickú (vzhľadom na tvrdenie ich matky, že biologickým otcom detí je iný muž), vyplýva zo zákona a jej dôsledkom sú skutočnosti v rodnom liste maloletých. Ich otec má zo zákona vyživovaciu povinnosť k nim a napriek uvedeným skutočnostiam, je povinný ju plniť aspoň v minimálnom rozsahu podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, čo je v súčasnosti 36,8 Eur na mesiac na dieťa.

10. Otcovi vznikol od podania návrhu dňa 6.3.2024 do 30.4.2024, keďže v čase vyhlásenia rozsudku dňa 19.4.2024 už bolo splatné dlžné výživné pre každého z maloletých aj za mesiac apríl 2014 (pretože výživné je splatné vždy k 15. dňu v kalendárnom mesiaci vpred) dlžné výživné na každého z maloletých v sume 67,66 Eur, spolu na 4 deti v sume 270,64 Eur ktoré súd uložil otcovi zaplatiť na účet matky v lehote do 30.6.2024.

11. Podľa § 111 písm. a/ zákona č. 161/2015 Z.z. konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o mene a priezvisku maloletého.

12. Podľa § 40 ods. 3 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o mene alebo priezvisku maloletého dieťaťa alebo ak žiadny z rodičov nie je známy, určí meno alebo priezvisko súd.

13. Určenie mena maloletého dieťaťa „meno neurčené“ B., nar. X.X.XXXX musí byť v súlade s jeho záujmami. Meno maloletej síce nie je v úradnom zmysle slova určené, keďže rodičia sa na ňom nedohodli, v rodinnom prostredí ju však od narodenia oslovujú menom J.. Súd nezistil v konaní žiaden dôvod k tomu, aby maloletej určil iné meno, než pod akým ju oslovujú jej príbuzní, resp. iné osoby a na ktoré je od narodenia zvyknutá a stotožňuje sa s ním. Je nepochopiteľné, že to za 14 rokov života maloletej nikto nezrealizoval. Stačil napríklad podnet od školského zariadenia, ktoré maloletá roky navštevuje, ak už rodičia maloletej neboli schopní takéto určenie mena zrealizovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa odseku 1 preto, že odvolateľ sa spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na nepríslušnom súde preto, že odvolateľ sa spravoval nesprávnym poučením o súde príslušnom na podanie odvolania. To platí aj vtedy, ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o súde príslušnom na podanie odvolania. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná. Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný. Na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimo sporový poriadok. Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o

súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, príkazom pohľadávky z účtu v banke, príkazom iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnuiteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.